

3. KONCERTI U CRKVI SV. ANTE NA BISTRIKU I U FRANJEVAČKOJ SAMOSTANSKOJ CRKVI NA BUT-MIRU u Sarajevu

U ovim dvjema crkvama nastupio je Zbor pravoslavne prvostolne crkve Svetoga Save u Beogradu. Mladi zbor uglavnom studenata (dirigent M. Dragan) izvodio je niz poznatijih komada iz istočne liturgije.

Na orguljama na Bistriku koncert je održao Mo. Anđelko Klobučar. Bio je predviđen koncert duhovne glazbe za orgulje i nastup sopranistice Ljiljane Molnar-Talajić. Zbog naglog virusnog oboljenja grla, njezin je nastup morao izostati, uz obećanje nastupa za mjesec-dva. Koncert je priređen u sklopu proslave 700. obljetnice dolaska franjevacu u Bosnu. Koncertnu večer ispunio je Mo. Klobučar orguljskim djelima Frescobaldija, Bacha, Duboisa, Albinonia, Francka i svojom skladbom na kraju.

ST.

NOVE ORGULJE U FRANJEVAČKOM SAMOSTANU GUČA GORA

Franjevački samostan *Guča Gora* kraj Travnika, velika crkva i poznato hodočasničko mjesto štovatelja svetog Franje, obogaćeno je odnedavna novopostavljenim orguljama. Stare orgulje i sva dokumentacija uništena je za vrijeme II. svjetskog rata. Za požrtvovni i hvalevrijedni pothvat zaslužan je gvardijan samostana fra Franjo *Križanec*, a u radu su ga podržali i ostali oci franjevci iz gučogorskog samostana. Novopostavljene orgulje prevezene su iz franjevačke crkve u Neuffenu (Njemačka), gdje su ranije bile u crkvenoj uporabi, te su služile niz desetljeća prije postavljanja novih i većih. Preuzete njemačke orgulje zahtijevale su temeljite zahvate popravka, obnove i rekonstrukcije. Posao na postavi i preradbi orgulja obavio je graditelj orgulja iz Zagreba Filip *Antolić* Soban uz asistenciju kćerke Ružice *Antolić*. U orguljskim registrima majstor *Antolić* je pronašao pojedine elemente iz 1843. godine. (Na registru *Rohrflöte 8'* zapisana je spomenuta godina). Zadnja prerada orgulja u Njemačkoj bila je izvršena tridesetih godina ovog stoljeća. Prije prerade majstora *Antolića* orgulje su imale pneumatsku trakturu, sastojale su se od dva manuala u opsegu od 11 registara. Sadašnje orgulje prerađene su na elektromagnetski sustav funkcioniranja svirke, a sviraonik je s kora prebačen u crkvenu lađu, te se nalazi na lijevoj bočnoj strani od glavnog oltara.

Sadašnja dispozicija orgulja:

H. W. (I. manual) *Principal 8'*, *Gemshorn 8'*, *Rohrflöte 4'*, *Mixtur 1 1/3'*.

Sch. W. (II. manual): *Gedäckt 8'*, *Salicional 8'*, *Principal 4'*, *Flachflöte 2'*, *Quinte 1 1/3'*, *Zimbel 1'*.

Pedal: *Subbas 16'*, *Octavbas 8'*.

Spojevi: *Super-koppel II — I*, *Subkoppel II — I*, *Manual koppel II — I*, *Pedal-koppel I*, *Pedal-koppel II*.

Gotove kombinacije: *Piano* (obuhvaća: *Subbas 16'*, *Pedalkoppel I i II*, *Gemshorn 8'*, *Manualkoppel II-I* i *Salicional 8'*).

Mf (obuhvaća sve registre fiksirane kombinacije *Piano*, plus slijedeće: *Rohrflöte 4'*, *Gedäckt 8'*, *Principal 4'*.)

Forte = *Tutti* (obuhvaća sve orguljske registre i spojeve.)

Raspon manuala: C-g³

Raspon pedala: C-d¹

Orgulje nemaju slobodnih kombinacija, niti posjeduju uobičajene pedaljete (*crescendo* papučica ili valjak, te žaluzije za *Oberwerk*). Po boji i karakterističnosti registri odražavaju suvremenu, tzv. pseudoromantičku koncepciju gradnje, baroknih obilježja pojedinih

registara nema u novoj koncepciji orgulja. Opisane orgulje prvenstveno su namijenjene liturgijskoj svrsi, međutim, uz vrlo promišljen međusobni odabir registara i vješto ručno registriranje, na orguljama se može izvoditi i primjeren koncertni program. Nakon slavljenja svete mise, obreda "Preminuća sv. Franje" i blagoslova orgulja 3. X. 1990. izveli su gosti iz Zagreba: Hrvojka *Mihanović-Salopek*, orguljašica Bazilike Srca Isusova u Zagrebu i tenor Vinko *Maroević* prigodni koncert. U koncertnom programu izvedena su djela: Fr. *Couperina*, F. *Mendelssohna*, J. G. *Walthera*, C. *Francka*, H. *Sattneča*, K. *Kolba*, I. *Zajca*, Fr. *Dubois*a, Fr. *Schuberta* i G. *Bizeta*.

Puni zvuk orguljskog plena impozantno dolazi do izražaja u vrlo akustičnom prostoru kamene samostanske crkve, što je slijedećeg dana, na blagdan sv. Franje Asiškog, posebice oduševilo brojno mnoštvo od više tisuća hodočasnika koji su pohodili Guču Goru. Cjelokupan pothvat dopremanja i postavljanja ovih orgulja vrijedan je i uzoran čin u podizanju crkvenog muziciranja, kao i uveličavanju crkvenih obreda sa ciljem drevne izreke: "Ad maiorem Dei gloriam!".

Hrvojka MIHANOVIĆ-SALOPEK

BANJA LUKA

SUSRET ŽUPNIH ZBOROVA BANJALUČKE BISKUPIJE

U subotu 24. studenog 1990. u banjalučkoj katedrali održan je susret župnih zborova sjevernog dijela biskupije. Organiziralo ga je povjereništvo za liturgiju i glazbu u suradnji s biskupom Dr. Franjom Komarica koji se u ime Biskupske konferencije skrbi za liturgijsku glazbu u našoj Crkvi. Bijaše to prvi susret ove vrste u ovoj biskupiji upriličen i kao svečana proslava blagdana Krista Kralja i sv. Cecilije. Prigodnim plakatom i dopisom iz Ordinarijata obaviješteno je i na susret pozvano dvadesetak obližnjih župa. Odazvao se lijep broj i sudjelovao s kompletnim zborom ili skupinom pjevača koji predvode pjevanje u župama.

Susret je počeo u 11 sati sv. Misom koju je predvodio biskup banjalučki Dr. Franjo Komarica uz koncelebraciju četvorice obližnjih župnika. Za vrijeme Mise pjevali su vrlo složno i oduševljeno svi nazočni pjevači — njih preko 300, i ostali puk koji je ispunio katedralu, pod skladnim vodstvom s. Damjane. Pjevani dijelovi Mise bili su slijedeći:

Ulaz: *Ti, Kriste, Kralj si vjekova* (PGPN 180);

Gospodine: *Pučka misa* (I. Peran);

Slava: *Staroslavenska misa* (A. Vidaković), pjevao katedralni zbor;

Pripj. ps.: *Gospodin kraljuje* (222) psalmista i puk;

Prikazanje: *Isuse Kralju* (180);

Svet i Jaganjče: *Pučka misa*;

Pričest: *Uzmite, jedite, Ko košuta što žudi* (F. Schubert);

Kraj: *Zdravo Djevo*.

Zanosnoj i raspevanoj atmosferi ovog slavlja uvelike je pridonio preuzv. Komarica svojim oduševljenjem, gromoglasnim pjevanjem i vrlo lijepom prikladnom propovijedi. Bila je to zaista svečana liturgija. Nakon misnog slavlja slijedio je koncert u kojem su nastupili zborovi nekoliko župa ovim redom:

Katedralni zbor

- Župa Petričevac:** — Ti divni Kralj si nebesnik (PGPN 184 - 2 gl. ž.)
— Ponizno se teb' klanjamo (pučka pj. - 4 gl. mj.)
Zbor vodi s. Fidelis Basić
- Trapisti:** — Marija kroz življenje (4 gl. mj.)
— Marija zvijezda (2 gl. Zrinko Tutić)
Zbor vodi s. Branislava Garvan
- Mrkonjić Grad:** — Kraljice neba (nepoznati autor)
— Nebesa slave (Beethoven)
Zbor 4 gl. mj. vodi gosp. Franjo Iđotić
- Zbor sestara**
- Klanj. krvi Krist.** — Pjesma stvorova (PGPN 684 - a cappella)
— Primi me, Gospodine (A. Milanović 2 gl. ž.)
— Da imam danas jezik anđeoski (s. Boromea Spenger 3 gl. ž.)
Zbor okupila i vodila s. Damjana Kovačević
- Prnjavor:** — Božićna koleda (na češkom jez.)
— Vergine Maria (na talijanskom)
— Velik je Gospodin (s. Lujza Kozinović)
Zbor 4 gl. mj. vodi s. Josipa Draguljić
- Jajce:** — Pjesma bratu Suncu (M. Nardelli 2 gl. ž.)
— Slavim te, Gospode (J. S. Bach 4 gl. mj.)
Zbor vodi s. Filipa Mlakić
- Banja Luka — Katedrala:** — Cantate Domino (G. Pitoni)
— Sva si lijepa (K. Kolb)
— Alleluia iz oratorija "Messias" (G. F. Händel)
Zbor vodi s. Damjana Kovačević

Ovaj dio susreta nadahnuto je vodio vlč. Marko Laštro. Posebno iznenađenje bio je zbor sestara jer on kao takav ne postoji trajno i na jednom mjestu. To je tridesetak sestara koje žive i rade na deset različitih župa ili samostana. S puno truda vježbalo se pojedinačno i na samo dvije zajedničke probe zapjevamo skladno.

Što se pak tiče repertoara i umjetničkog dometa, katedralni zbor je daleko nadmašio ostale. Potvrđuje to dugotrajni pljesak svih prisutnih nakon kojeg smo morali dodati još *Nebesa silna* (Marcello).

Koncert je završio zajedničkim pjevanjem himne *Lijepa naša*. Iz katedrale smo se preselili u veliku dvoranu nove zgrade ordinarijata gdje je za sve prisutne priređena zakuska. Uz pjesmu, dobro raspoloženje a na kraju i ples slavije je trajalo do 16 h popodne. Osim spomenutih bile su još prisutne grupe pjevača iz župa: Banja Luka, Barlovc, Bos. Gradiška, Budžak, Kotor Varoš, Kulaši, Šimići i Trn. Oni su nastupili u dvorani u rekreativnom dijelu susreta.

Tako je *prvi put* u ovoj biskupiji održan susret župnih zborova i pjevača što će u buduću biti redovito svake godine. Oduševljenje svih prisutnih i dojmovi koje su ponijeli s ovog zborovanja dokaz su koliko je ono potrebno kao ohrabrenje i poticaj kako pjevačima tako i voditeljima. Nadamo se da će uroditi plodom i doprinijeti procvatu liturgijske glazbe na ovim prostorima.

s. Damjana KOVAČEVIĆ

BANJA LUKA — BOŽIĆNI KONCERT KATEDRALNOG ZBORA

Blagdan Božića 1990. cijela naša domovinska Crkva slavila je iznimno svečano i radosno. Raspjevana srca ljudi ispunjala su tih dana naše crkve za vrijeme liturgije i na koncertima u dvoranama ili sakralnim prostorima. U tom sveopćem slavlju sudjelovala je i naša mjesna banjalučka Crkva a osobito katedralni mješoviti zbor koji skladnim pjevanjem obogaćuje liturgiju u katedrali.

Na blagdan sv. Stjepana, 26. 12. 1990. navečer, zbor je u katedrali priredio koncert božićnih pjesama, prvi puta u ovom gradu. Najprije je u 18 sati slavljena svečana liturgija koju su predvodili novoimenovani nadbiskup vrhbosanski Msgr. Vinko Puljić i Dr. Franjo Komarica, biskup banjalučki. Pjevanje je predvodio katedralni zbor. Nakon mise slijedio je koncert sa slijedećim programom:

1. Čujete li pastiri (V. Žganec)
2. Gloria in excelsis deo (Francuska)
3. Veseli se majko božja (Dalmacija, obradba M. Martinjak)
4. Klanjam ti se, kraljiću (Bosna, solista i zbor)
5. Uspavanka malom Isusu (Lupoglav, obradba F. Dugan)
6. Dodite sad mladenci (Podravina, obradba M. Leščan)
7. U noći zvjezdanoj (F. Couperin)
8. Spavaj mali Božiću (Bačka, obradba V. Žganec)
9. Sad pastiri doletite (I. Zajc)
10. Adeste fideles (greg. koral)
11. Uspavanka (W. A. Mozart)
12. Oj pastiri čujte novi glas (Bačka)
13. Pastorella (F. Lederer)
14. Transeamus (J. Schnabel)
15. Veselje ti navješćujem (pučka, obradba F. Dugan)
16. Kyrie eleison (pučka, obradba F. Dugan)
17. Svim na zemlji mir veselje (pučka, obradba F. Dugan)
18. Radujte se narodi (pučka, obradba F. Dugan)
19. Zdravo budi mladi kralju (pučka, obradba V. Žganec)
20. Narodi nam se kralj nebeski (pučka, obradba F. Dugan)